

Criteria voor maatschappelijk verantwoord inkopen

Dit document bevat de door u geselecteerde criteria uit de MVI-criteriatool (www.mvicriteria.nl), onderverdeeld naar productgroep en type criterium (selectiecriteria, eisen, gunningscriteria, suggesties en contractbepalingen). Deze kunt u overnemen in uw aanbestedingsdocumenten. Let op! Neem de criteria niet letterlijk over. Lees ze door en pas aan waar nodig. Sommige criteria moeten nog nader gespecificeerd worden op de plekken met een [X], bijvoorbeeld de puntentoekening van gunningscriteria. Ook heeft u mogelijk suggesties toegevoegd. Suggesties zijn nog geen volwaardige criteria. Het document begint met een tabel met het unieke nummer van elk criterium, welke te gebruiken zijn voor uw eigen referentie en ingevuld kunnen worden in de invulvelden van uw aanbestedingssysteem. Het invullen van dit nummer in het aanbestedingssysteem draagt bij aan analyse van het gebruik van deze criteria.

Minimumeisen

In de MVI-criteriatool zijn veel MVI-criteria als minimumeis opgenomen. Een minimumeis kan in een aanbesteding worden toegepast als technische specificatie (conform artikel 2:75 e.v. Aanbestedingswet) of – als de minimumeis betrekking heeft op voorwaarden waaronder de overheidsopdracht wordt uitgevoerd – als bijzondere voorwaarde (conform artikel 2:80 Aanbestedingswet). Voor een nadere toelichting over technische specificaties [zie Verwijzing naar technische specificaties | PIANOo - Expertisecentrum Aanbesteden](#) en bijzondere voorwaarden zie [Specificeren | PIANOo - Expertisecentrum Aanbesteden](#).

Deze tabel toont het unieke nummer van elk criterium in dit document, welke te gebruiken zijn voor uw eigen referentie en ingevuld kunnen worden in de invulvelden van uw aanbestedingssysteem. Het invullen van dit nummer in het aanbestedingssysteem draagt bij aan analyse van het gebruik van deze criteria.

Eisen, gunningscriteria en suggesties

Buitenlandse dienstreizen

Code	Criterium	Onderwerp	Ambitieniveau
008.001	Trein aanbieden bij reisduur van minder dan 8 uur	Reizen met vliegtuig of trein	1
008.002	Om alternatieven vragen bij reizen vanaf 8 uur	Reizen met vliegtuig of trein	0
008.003	100% CO ₂ -compensatie dienstreizen	CO2-compensatie	1
008.006	Kosten van CO ₂ -compensatie direct opnemen in de reisbudgetten	Geïntegreerde compensatie toepassen	0
008.005	Duurzaamheidscriteria stellen aan accommodatie	Duurzame accommodatie overwegen	0
008.009	Minimaal 5% social return is vereist	Social Return	1
008.011	Onderzoek maatwerk oplossingen voor social return	Social Return	0

Contractbepalingen

Buitenlandse dienstreizen

Code	Criterium	Onderwerp	Ambitieniveau
008.007	CO ₂ -compensatie als de inkopende organisatie zelf de CO ₂ -uitstoot compenseert	CO2-compensatie	1
008.012	De opdrachtnemer rapporteert over de uitvoer van social return	Social Return	1

1. Eisen, gunningscriteria en suggesties

0.1. Reizen met vliegtuig of trein

0.1.1. Buitenlandse dienstreizen / Trein aanbieden bij reisduur van minder dan 8 uur

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criterium type:** Minimumeis
- **Criterium code:** 008.001
- **Onderwerp:** Reizen met vliegtuig of trein

Bij een aanvraag voor een buitenlandse dienstreis biedt de inschrijver geen andere reismogelijkheid dan per trein aan, wanneer de enkele reistijd per trein van treinstation standplaats tot treinstation bestemmingsadres 8 uur of minder bedraagt volgens de dienstregeling van de snelste verbinding.

In de volgende uitzonderingssituaties biedt de inschrijver ook reismogelijkheden met andere vervoersmodaliteiten aan:

- [x]

Toelichting voor de inkopende organisatie

In specifieke situaties kunnen er redenen zijn om toch niet met de trein te reizen. Voor een goede toepassing van dit criterium is het van belang dat in het organisatiebeleid van opdrachtgever afwijkingmogelijkheden en richtlijnen zijn vastgelegd. Deze richtlijnen voor uitzonderingssituaties dienen dan verwerkt te worden in de eis.

Vul op de plaats van [x] in: de uitzonderingssituatie(s) zoals verwoord in het vervoerbeleid van de inkopende organisatie.

Meer informatie over duurzaam reizen vanuit het Rijk is te vinden op [Duurzaam reizen | Travelpoint | SSO3W](#).

0.1.2. Buitenlandse dienstreizen / Om alternatieven vragen bij reizen vanaf 8 uur

- **Ambitieniveau:** 0
- **Criterium type:** Suggestie
- **Criterium code:** 008.002
- **Onderwerp:** Reizen met vliegtuig of trein

Suggestie voor de inkopende organisatie

Vraag het reisbureau om ook voor reizen vanaf 8 uur de verschillende mogelijkheden, waaronder de trein (indien mogelijk) weer te geven. Zo krijgen medewerkers ook bij langere reizen telkens de mogelijkheid om een reis per trein te overwegen.

0.2. CO₂-compensatie

0.2.1. Buitenlandse dienstreizen / 100% CO₂-compensatie dienstreizen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criterium type:** Minimumeis
- **Criterium code:** 008.003
- **Onderwerp:** CO₂-compensatie

De door dienstreizen van (medewerkers van) de opdrachtgever vrijgekomen CO₂ wordt voor 100% gecompenseerd. Het gaat om de dienstreizen per vliegtuig, trein, auto en overig openbaar vervoer.

Alleen CO₂-credits worden geaccepteerd waarvoor de CO₂-reductie is gerealiseerd conform de richtlijnen van [de CDM methodologie](#), of een gelijkwaardige methodologie. Het Clean Development Mechanism (CDM) stelt eisen aan het vastleggen van de uitgangssituatie en aan de monitoring van een CDM mitigatieproject met als doel de hoeveelheid Certified Emission Reductions (CER's) veroorzaakt door het project te bepalen. Deze methodologie is ook van toepassing op Verified Emission Reductions (VER's) en Emission Reduction Units (ERU's). Bijvoorbeeld de Gold Standard en de [Fairtrade Climate Standard](#) voldoen aan genoemde eisen.

Onder CO₂-compensatie wordt verstaan: het compenseren van vrijgekomen broeikasgassen (vertaald naar CO₂-equivalenten) door het vastleggen van CO₂ in bomen of het voorkomen van CO₂-uitstoot door het investeren in duurzame energie en/of energiebesparing.

Voor CO₂-emissiefactoren voor buitenlandse dienstreizen gelden de waarden (well-to-wheel) zoals opgenomen op de website [CO₂emissiefactoren.nl](#). De berekeningsmethodiek voor de vliegafstand wordt bepaald m.b.v. [de IATA-code tabel](#). Voor het Rijk staat de berekeningsmethode van de te compenseren hoeveelheid CO₂ vast gedurende de looptijd van de overeenkomst.

Toelichting voor de inkopende organisatie

Indien de inkopende organisatie zelf een CO₂-compensatie-contract heeft afgesloten voor deze activiteit/dienst, neem dan in plaats van deze EIS de contractbepaling (CB) 'CO₂-compensatie als de inkopende organisatie de CO₂-uitstoot compenseert' op.

Meer informatie over duurzaam reizen vanuit het Rijk is te vinden op [Duurzaam reizen | Travelpoint | SSO3W](#).

Mogelijke bewijsmiddelen

- [Gold Standard certificaat](#), [Fairtrade Climate Standard](#) of gelijkwaardig certificaat.
- CO₂-credits waarvoor de CO₂-reductie is gerealiseerd conform de richtlijnen van [de CDM-methodologie](#).
- Of gelijkwaardig.

Bijbehorende contractbepaling

De opdrachtnemer brengt jaarlijks, uiterlijk op datum [x], aan de inkopende organisatie schriftelijk rapport uit van de in het voorgaande kalenderjaar door (medewerkers van) de inkopende organisatie gemaakte dienstreizen. Dit rapport bevat deze gegevens, op basis van één van de volgende bewijsmiddelen:

- Een contract met de aanbieder van de CO₂-compensatie.
- Een verwijzing naar het contract met de aanbieder van de CO₂-compensatie dat wordt bijgesloten.

Het rapport bevat minstens de totale CO₂-uitstoot van de gemaakte dienstreizen. Voor CO₂-emissiefactoren voor buitenlandse dienstreizen gelden de waarden (well-to-wheel) zoals opgenomen op de website CO2emissiefactoren.nl. De berekeningsmethodiek voor de vliegafstand wordt bepaald m.b.v. de IATA-code tabel. Voor het Rijk staat de berekeningsmethode van de te compenseren hoeveelheid CO₂ vast gedurende de looptijd van de overeenkomst.

0.3. Geïntegreerde compensatie toepassen

0.3.1. Buitenlandse dienstreizen / Kosten van CO₂-compensatie direct opnemen in de reisbudgetten

- **Ambitieniveau:** 0
- **Criterium type:** Suggestie
- **Criterium code:** 008.006
- **Onderwerp:** Geïntegreerde compensatie toepassen

Suggestie voor de inkoopende organisatie

Ga na of het mogelijk is om de kosten van CO₂-compensatie direct op te nemen in de reisbudgetten. Dit kan bijvoorbeeld door op het moment van boeken van een dienstreis bij een Travel Management Company (TMC) direct de berekening van de hoeveelheid CO₂ te bepalen en toe te voegen aan de factuur van de TMC. Het Rijk hanteert deze methode al en heeft via een Europese aanbesteding hiervoor een overeenkomst met een compenserende instantie afgesloten.

0.4. Duurzame accommodatie overwegen

0.4.1. Buitenlandse dienstreizen / Duurzaamheidscriteria stellen aan accommodatie

- **Ambitieniveau:** 0
- **Criterium type:** Suggestie
- **Criterium code:** 008.005
- **Onderwerp:** Duurzame accommodatie overwegen

Suggestie voor de inkoopende organisatie

Overweeg bij de keuze van accommodatie of het mogelijk is om duurzaamheidscriteria een rol te laten spelen. Er zijn verschillende keurmerken voor duurzame accommodaties, zoals [Greenkey](#) of het [EU-Ecolabel voor toeristische accommodatie](#).

0.5. Social Return

0.5.1. Buitenlandse dienstreizen / Minimaal 5% social return is vereist

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criterion type:** Minimumeis
- **Criterion code:** 008.009
- **Onderwerp:** Social Return

De opdrachtnemer hanteert voor de uitvoering van de opdracht een norm van 5% social return op de [x].

De opdrachtnemer dient [x] na contractsluiting een plan van aanpak in waarin wordt beschreven op welke manier invulling wordt gegeven aan deze eis. De invulling dient een relatie te hebben met de opdracht, maar hoeft niet in alle gevallen op locaties van de opdrachtnemer te geschieden. In het plan van aanpak moet ook worden beschreven op welke wijze voorkomen wordt dat er verdringing van personeel plaatsvindt door medewerkers uit de doelgroep social return.

De invulling van social return dient in het plan van aanpak te worden onderbouwd op basis van de volgende aspecten:

- totaal aantal in te zetten SR medewerkers (persoon, geen naam i.v.m. AVG);
- periode van inzet SR medewerkers;
- indicatie in te zetten medewerkers (bijv. WWB, WSW, WIA, etc.);
- wervingskanaal (bijv. gemeente, UWV, etc.);
- over het contract te halen waarde van de [x].

Onder social return vallen de hieronder genoemde doelgroepen of doelgroepen die vallen onder gelijkwaardige wetgeving in andere landen:

- a. Wet Werk en Bijstand (WWB) gerechtigden, die langer werkloos zijn dan 12 maanden, 50 jaar of ouder zijn en/of die zonder re-integratieondersteuning of andere begeleiding niet zelfstandig aan werk kunnen komen.
- b. Werkloosheidswet (WW) gerechtigden, die langer werkloos zijn dan 12 maanden, en/of 50 jaar of ouder zijn.
- c. Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) gerechtigden.
- d. Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) gerechtigden.
- e. Wet Arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (WAZ) gerechtigden.
- f. Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten (WAJONG) gerechtigden.
- g. Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemers (IOAW) gerechtigden.
- h. De Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ) gerechtigden.
- i. Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) geïndiceerden.
- j. Leer/werkplekken voor niet uitkeringsgerechtigde werkzoekenden (nuggers).
- k. Leer/werkplekken voor vroegtijdig schoolverlaters en jongeren met onvoldoende kwalificaties.
- l. Leer/werkplekken in het kader van BOL/BBL opleidingen, VSO en/of praktijkscholen.

Toelichting voor de inkopende organisatie

Vul op de plaats van de eerste en de derde [x] in: loonsom, aanneemsom of het aantal in te zetten

uren.

Vul op de plaats van de tweede [x] in: de periode in waarbinnen het plan van aanpak moet worden ingediend.

Social return is voor de Rijksoverheid verplicht bij alle passende aanbestedingen van werken en diensten met een loonsom van ten minste € 250.000,- (excl. btw) en een looptijd van ten minste zes maanden. Rijksorganisaties kunnen bovenstaande eis toepassen, of gemotiveerd een andere meer maatwerk gerichte aanpak kiezen voor social return. Het tewerkstellen van medewerkers uit de doelgroep social return mag niet ten koste gaan van vaste medewerkers of medewerkers met een tijdelijk contract (verdringing). Veel gemeenten en andere overheden hebben een eigen beleid voor de toepassing van social return. Voor meer informatie hierover verwijzen wij u naar het beleid van uw eigen organisatie of zie [de website van PIANOo over Social return](#) voor meer informatie over het toepassen van social return.

De doelgroepen kunnen per aanbesteding variëren.

Bijbehorende contractbepaling

Zie criterium '**De opdrachtnemer rapporteert over de uitvoer van social return**' voor de bijbehorende contractbepaling.

0.5.2. Buitenlandse dienstreizen / Onderzoek maatwerk oplossingen voor social return

- **Ambitieniveau:** 0
- **Criterium type:** Suggestie
- **Criterium code:** 008.011
- **Onderwerp:** Social Return

Suggestie voor de inkopende organisatie

Maatwerk voor Mensen is de werkwijze social return voor de Rijksoverheid. De werkwijze biedt ruimte voor een vormvrijere invulling en de mogelijkheid voor maatwerk. Maatwerk voor Mensen heeft een experimenteel en innovatief karakter en gaat over samenwerking tussen HR, Inkoop en leveranciers om meer mogelijk te maken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het streefpercentage is 5% van de totale waarde van opdrachten binnen de categorie/markt/sector. Zie [Maatwerk voor Mensen](#) of [de website van PIANOo over Social return](#) voor meer informatie over de werkwijze van het Rijk of toepassingsvarianten van andere overheden.

Op de website van Maatwerk voor Mensen zijn praktijkvoorbeelden en [proeftuinen](#) te vinden.

1. Contractbepalingen

0.1. CO₂-compensatie

0.1.1. Buitenlandse dienstreizen / CO₂-compensatie als de inkopende organisatie zelf de CO₂-uitstoot compenseert

- **Ambitieniveau:** 1

- **Criterion type:** Contractbepaling
- **Criterion code:** 008.007
- **Onderwerp:** CO2-compensatie

De opdrachtnemer brengt jaarlijks, uiterlijk op datum [x], aan de inkoopende organisatie schriftelijk rapport uit van de in het voorgaande kalenderjaar door (medewerkers van) de inkoopende organisatie gemaakte dienstreizen.

Het rapport bevat minstens de totale CO₂-uitstoot van de gemaakte dienstreizen. Voor CO₂-emissiefactoren voor buitenlandse dienstreizen gelden de waarden (well-to-wheel) zoals opgenomen op de website [CO2emissiefactoren.nl](https://www.co2emissiefactoren.nl). De berekeningsmethodiek voor de vliegafstand wordt bepaald m.b.v. [de IATA-code tabel](#). Voor het Rijk staat de berekeningsmethode van de te compenseren hoeveelheid CO₂ vast gedurende de looptijd van de overeenkomst.

0.2. Social Return

0.2.1. Buitenlandse dienstreizen / De opdrachtnemer rapporteert over de uitvoer van social return

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criterion type:** Contractbepaling
- **Criterion code:** 008.012
- **Onderwerp:** Social Return

De opdrachtnemer dient periodiek te rapporteren over de uitvoer van social return op basis van een verantwoordingsformulier conform onderstaande aspecten:

- totaal aantal ingezette SR medewerkers (persoon, geen naam vanwege AVG);
- periode van inzet SR medewerkers;
- indicatie ingezette medewerkers (bijv. WWB, WSW, WIA etc.);
- wervingskanaal (bijv. gemeente, UWV etc.);
- over deze periode gehaalde waarde van de [x].

De hier geëiste gegevens kunnen deel uitmaken van een overall rapportage die de opdrachtgever van de opdrachtnemer wil hebben.

Toelichting voor de inkoopende organisatie

Vul op de plaats van [x] in: loonsom, aanneemsom of het aantal in te zetten uren.